

XIX. RÉSZ

Szárnýborda anyaga és kivitelezése. Amikor „sráckoromban” a műrepülő kategóriába belekóstoltam, a szárnybordák kivitelezéséhez csak réteges lemez állt rendelkezésemre. Később rájöttem, hogy ez így volt jó, mert a modell szárnya, fenyőléc és rétegeslemez-borda alkalmazása esetén igen rugalmas volt. Ezért a modell nem sérült olyan könnyen.

Már többször láttam, hogy a balsa bordázatú szárny szinte szét pattant a talajjal való ütközéskor, míg amelyik réteges lemezből készült, csak kisebb mértékben sérült meg, és általában javítható. Az igaz, hogy balsa-ból szárnybordát könnyebb készíteni mint réteges lemezből, de a többletmunka mégis megéri. Természetesen a rétegeslemez-bordák alkalmazását csak kisebb modellhez, max. 2,5 ccm-es motorig javaslom. Másik előnye a rétegeslemez-borda alkalmazásának, hogy a modell készítője, ha esetleg még nem, előbb-utóbb megtanul lombfűrésszel dolgozni. A kezdő modellezőknek a bordák kirajzolása után mindig az volt a kérdése, hogy fűrészeléskor mennyit hagyjon rá a borda összeszereléséhez. Ha megmunkálási ráhagyásként oldalanként 1—2 mm-t hagyott, csiszolókorong hiányában, az összefogott bordakötegről bizony volt mit leszerelni. Ha keveset, a bordákat nem sikerült egyformára munkálni. Néhány borda mindig soványabb lett mint a többi.

Réteglemez-bordák kivitelezését a VUM—27 gyakorlati műrepülőmodell építési leírása szerint javaslom. Ha a bordákat balsából készítjük, kemény balsát válasszunk.

Repítéshez szükséges segédanyagok: Ha egy műrepülő-modell elkészült, és a beszerelt motor is üzemképes, még nem tudjuk modellünket repíteni. Elmondhatjuk, hogy a repítéshez minden kategóriában szükség van segédanyagokra. A motoros modelleknél, így az F2-B kategóriában még többre van szükség. Ilyen pl. a vezetőhúzal, fogantyú, tankolóflaska, üzemanyag, akkumulátor, tartálékúcsavar és egyéb, a repítéshez szükséges szerszámok. Ezeket pedig egy szerszámos ládában illik szállítani.

Fogantyú meretei és anyaga: A vezetőhuzal-fogantyúnak a repítésnél igen nagy szerepe van. Ez különösen a kisebb modelleknél tapasztalható, mert ezek érzékenyebbek. Mivel a modellek érzékenysége a fogantyún levő bekötési távolságtól is függ, a modell jobb repíthetősége érdekében ajánlatos úgy készíteni, hogy a vezetőhuzal távolsága két fokozatban változtatható legyen. En a modelljeimnél (6—7 ccm-es) a 100 mm-es karabinertávolságú fogantyút alkalmazom. Kisebb modellnél ennél kisebb, kb. 70—80 mm karabinertávolságút alkalmazom. Ugyanis, ha a vezetőfogantyú „k” karja túl nagy, akkor a fogantyú kisméretű mozgataások is

a modell függően reagál, mivel a mozgó részek kitérése nagyobb lesz, mint egy kisebb karabinertávolságú fogantyú esetén.

A huzal fogantyúhoz történő csatlakoztatását a cikksorozat IV. részében közöltek szerint javaslom. A változtatható és a fix karú fogantyú rajza az 1. és 2. ábrán látható.

Vezetőhuzal, dob. Különösen az egyeres vezetőhuzalokat $\varnothing 130$ mm-nél kisebb dobra ne tekerjük fel, mert a huzal a dobról való letekeréskor nem fekszik ki. Sodrott huzal alkalmazása esetén sem ajánlatos kisebb dobot készíteni, mert a felcsavarás tovább tart, mint egy ideális méretű dob esetén.

Bevonópapír (japánpapír) festése.

Az illetékesek anyagi gondokra hivatkozva elintézték, hogy csak alapszínű (fehér) japánpapírt kaphassunk. Ezért célszerűnek tartom leírni, hogy még akkor, amikor a fehér japánpapír sokak számára is csak álom volt, azt hogyan festettem színesre. A japánpapír elővileg minden színre festhető, de mivel a papír nem tömör szerkezetű, javasolom, hogy lehetőleg világos színűre fessük. A két legjobban bevált szín: sárga és piros. Sötét színűre csak vastagabb japánpapírt fessünk.

A festés legegyszerűbb módja a következő: ruha- vagy padlófestéket meleg vízben a használati utasítás szerint oldjunk fel. 2 liter festékeloldathoz tegyünk 2 evőkanál sót. Készítsünk egy tepsit, amelynek mérete kb. $550 \times 200 \times 40$ mm legyen (3. ábra). 7–8 iv papírt összerakva két rövidebb szélének mindkét felére tegyünk egy-egy 3×5 mm-es fenyőlécet. Tűzőgéppel tűzzük össze úgy, hogy a papírköteg a két-két lécc között legyen. Az egyik lécpár közepére kössünk egy fonaldarabot, amellyel a papírköteget fel tudjuk függeszteni. A papírt a léceknél fogjuk meg, és a 3. ábrán levő helyzetben mártsuk a festékeladatba. Ezt rögtön egymásután háromszor ismételjük meg, majd akasszuk fel száradni. Száradás után, ha a papírt esetleg gyűrött, langyos vasalóval vasaljuk simára.

Ajánlatos a székszégesnél több papírt színeezni, mert legközelebb csak akkor tudunk hasonló szint elérni, ha azonos festéket alkalmazunk és meleg vízzel azonos arányban keverjük. Hét-nyolc ívnél többet egyszerre ne fogjunk össze, mert ennél több ív festése esetén a papír nem lesz egyforma színárnyalatú. A kötet szélén levő ív sötétebb a közepén levő pedig világosabb lesz.

Az igényesebbek még azt is elvégezhetik, hogy a kívánt alapszínt egy másik sötétebb színnel megtörik. Ezáltal a szín izlésebb lesz, nem lesz „túl vad”. Vagy, ha adott színből kevesebbet kevernek a javasolt vízmennyiséghez, világosabb színárnyalatot kapnak.

(Folvtatiuk)

